

Historia VII – 13 maja 2020r.

Temat: Walka o granicę wschodnią.

- ✓ Dowiem się, kiedy rozgrywała się wojna polsko-bolszewicka i jakie było jej znaczenie dla istnienia międzywojennej Polski.

1. Zapoznaj się z tekstem podręcznika:

- **Temat: Walka o granicę wschodnią – str. 222-227**

Zwróć uwagę na:

- spór o kształt odrodzonej Polski – koncepcje granic i koncepcje państwa R. Dmowskiego i J. Piłsudskiego
- spór polsko-ukraiński o Galicję Wschodnią
- wojna polsko-bolszewicka (wyprawa na Kijów, bitwa warszawska, pokój w Rydze i jego postanowienia)
- problem Litwy Środkowej, bunt gen. L. Żeligowskiego i jego skutki
- znaczenie terminów: *koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orleńskie, cud nad Wisłą, linia Curzona, bunt Żeligowskiego*

2. Dla chętnych:

- ✓ Zapoznaj się z materiałami dodatkowymi :
 - <https://epodreczniki.pl/a/wojna-polsko-bolszewicka/DQ4MrPMZZ>
 - <https://dzieje.pl/aktualnosci/geneza-i-poczatek-wojny-polsko-bolszewickiej>

3. Zapoznaj się z materiałem: Film na You Toubie –Wojna polsko-bolszewicka - Polskie drogi do niepodległości - <https://www.youtube.com/watch?v=xKiEoud7A10>

4. Wykonaj w zeszycie przedmiotowym:

- zadania 1- 3 z podręcznika ze strony 227.

ZADANIA Z TEGO TEMATU ODEŚLĄ NA E-MAILA NAUCZYCIELA WSZYSCY CHŁOPCY (DO PONIEDZIAŁKU, tj. 18 MAJA)

- Kontakt z uczniami na Messengerze
- E-mail nauczyciela: iwondob@op.pl
- Konsultacja z nauczycielem na Skype – czwartek 11.00-12.00

Kształtowanie się granicy wschodniej Polski – NOTATKA

1. Wykształciły się dwie koncepcje granic Polski
 - a. **koncepcja inkorporacyjna** – autorstwa **Romana Dmowskiego**
 - do Polski miały wejść obszary zamieszkałe w większości przez ludność polską
 - mniejszości narodowe miały zostać spolonizowane
 - b. **koncepcja federacyjna** – autorstwa **Józefa Piłsudskiego**
 - dążył do utworzenia przez Polskę **federacji** z Ukrainą, Białorusią, Litwą i Łotwą

2. W listopadzie 1918 r. wybuchł konflikt polsko-ukraiński w Galicji Wschodniej
 - a. sytuacja etniczna w Galicji Wschodniej
 - Polacy dominowali w miastach
 - Ukraińcy stanowili większość na wsi
 - b. z 31 X na 1X 1918 r. Ukraińcy proklamowali powstanie Ukraińskiej Republiki Ludowej (URL)
 - d. opór Polaków doprowadził do wybuchu walk we **Lwowie**
 - w walkach uczestniczyła młodzież – „**Orlęta Lwowskie**”
 - na pomoc walczącym Polakom skierowano oddziały z Wielkopolski i armię **gen. Józefa Hallera**

3. Wyprawa kijowska **Józefa Piłsudskiego**
 - a. wiosną 1919 r. wojska polskie ruszyły na wschód, by zająć tereny opuszczane przez oddziały niemieckie
 - b. Józef Piłsudski zawarł sojusz z przywódcą Ukraińskiej Republiki Ludowej, Symonem Petlurą
 - URL uznała prawa Polski do Galicji Wschodniej
 - Polska miała udzielić pomocy militarnej Ukraińcom w walce przeciwko bolszewickiej Rosji
 - c. wojska polskie przystąpiły do ofensywy przeciwko wojskom bolszewickim i w **maju 1920 r.** zajęły **Kijów**

4. **Wojna polsko-bolszewicka**
 - a. Kijowa **Armia Czerwona** rozpoczęła ofensywę i zmusiły oddziały polskie do odwrotu
 - b. 28 VII 1920 r. komuniści utworzyli Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski (TKRP)
 - na czele TKRP stali **Feliks Dzierżyński** i **Julian Marchlewski**
 - TKRP miał przejąć władzę w Polsce po ostatecznym pokonaniu armii polskiej
 - c. państwa zachodnie zaproponowały ustalenie wschodniej granicy Polski na **tzw. linii Curzona**
 - d. groza sytuacji spowodowała zmiany w organizacji państwa
 - powołano **Radę Obrony Państwa** z **Józefem Piłsudskim** na czele
 - utworzono **Rząd Obrony Narodowej** z **Wincentym Witosem** jako premierem
 - e. decydująca bitwa została stoczona pod Warszawą **od 13 do 25 VIII 1920 r.**
 - f. wojska polskie odniosły kolejne świetne zwycięstwa w bitwach **nad Niemnem** i pod Komarowem
 - g. wojnę zakończył **pokój zawarty w Rydze 18 III 1921 r.**

5. Po wycofaniu się Armii Czerwonej wybuchł **konflikt polsko-litewski o Wileńszczyznę**
 - a. w październiku 1921 r. dywizja gen. Lucjana Żeligowskiego wkroczyła do Wilna
 - b. w referendum przeprowadzonym na Wileńszczyźnie większość głosowała za przynależnością do Polski
 - c. włączenie tzw. **Litwy Środkowej** do Polski pogorszyło stosunki polsko-litewskie.